

معین رضینی
<div>روزنامه‌نگار</div>

چند روز قبل، فیلمی از درگیری لفظی حسن نوروزی، نماینده مردم رباط کریم در مجلس و محسن منصوری، استاندار تهران در فضای مجازی منتشر شده؛ ماجرای فیلم منتشرشده از این قرار است که گويا در مراسم معارفه یازدهمین فرماندار شهرستان رباط کریم، نوروزی نسبت به عدم‌انتخاب گزینه مطرح شده از سوی خود به منصوری اعتراض می‌کند. استاندار تهران در پاسخ به این اعتراض خطاب به حضار جلسه می‌گوید، گزینه‌هایی که به‌عنوان فرماندار بومی معرفی شده‌بودند هرکدام به‌نوعی شرایط احراز صلاحیت برای این پست را نداشتند. منصوری در ادامه همچنین خطاب به نوروزی نماینده رباط کریم نیز اظهار داشت، شما نباید به‌جای استاندار، فرماندار منصوب کنید. اختلاف‌نظر اخیر میان نوروزی و استاندار تهران بر سر انتصاب فرماندار شهر رباط کریم، نخستین مورد از تلاش نمایندگان مجلس یازدهم برای انتصاب چهره‌های نزدیک به خود در سمت‌های مختلف مدیریتی حوزه انتخابیه‌شان نیست، پیش از این نیز شاهد چنین اختلاف‌نظری میان فداحسین مالکی، نماینده مردم زاهدان در مجلس و سعید نمکی، وزیر پیشین بهداشت بر سر انتخاب رئیس دانشگاه علوم پزشکی زاهدان نیز بوده‌ایم، اختلاف‌نظراتی از این دست میان نمایندگان که همیشه وجود داشته و گاهی به‌دلیل رسانه‌ای شدن‌شان صرفا عیان می‌شود، از ابعاد مختلفی قابل تحلیل وریشه‌یابی است که در ادامه گزارش امروز «فرهیختگان» به آن خواهیم پرداخت.

نادیده گرفتن شأن نظارتی مجلس و اصل تفکیک قوا
اختلاف‌نظر میان نمایندگان مجلس و اعضای کابینه تا جایی که مبتنی بر منافع ملی و کارشناسی باشد لزوماً مساله مذموم و ناپسندی نیست، تجربه تاریخی ادوار گذشته نیز نشان می‌دهد در برخی موارد این اختلاف‌نظرها باعث شده‌است برخی روندهای غلط دولت در زمینه انتصابات و سیاستگذاری‌ها اصلاح شود، اما

گفت‌وگو

توضیح نوروزی به «فرهیختگان» درباره دلیل بحث عجیبش بااستاندار تهران در جلسه رسمی:

به استاندار گفتیم آیا داماد رباط‌کریم لیاقت نداشت؟

و کمالات است فاقد لیاقت محسوب می‌شود که منصوری پاسخی نداد و من نیز چیز بیشتری نگفتم.

فکر نمی‌کنید هزینه انتصاب فرماندار غیربومی به مراتب کمتر از این است که اگر فرماندار ضعیف عمل کرد، نماینده مجلس نتواند از او مطالبه‌ای کند و مردم این ضعف عملکرد را به پای نماینده نیز بنویسند؟
نه، این هزینه کردن نیست. در همه جهان مطرح است، در ایران نیز باید این اصل مورد توجه قرار گیرد که اگر فردی به‌عنوان فرماندار یا استاندار جایی انتخاب می‌شود باید برآن منطقه تسلط داشته‌باشد. فرق نمی‌کند این گزینه را من مطرح کنم یا فرد دیگری.

هر گزینه‌ای را که نیروهای انقلابی مطرح می‌کنند گزینه مناسبی است اما این فرد باید بر منطقه نیز مسلط باشد. همین الان وزارت خارجه زمانی که می‌خواهد فردی را به‌عنوان رایزن فرهنگی به کشوری بفرستد او را ملزم به مطالعه چندماهه در مورد کشور مقصد می‌کند تا فرد به منطقه‌ای که قرار است به آن اعزام شود مسلط باشد.

حرف ما این است که فرمانداری که برای یک منطقه معرفی می‌شود نیز باید به منطقه مسلط بوده تا بداند مسئولان چه افرادی هستند یا اگر بومی نیست حداقل دو سه جاسابقه فرمانداری داشته‌باشد. تا تسلط داشته‌باشد و بداند که شورای تأمین و شورای برنامه‌ریزی چه کاربردی دارند.

ادعای وابستگی فامیلی شما با امینی، گزینه پیشنهادی شما برای فرمانداری که در رسانه‌ها مطرح شد آیا صحت دارد؟

خبرنگارانی که در منطقه هستند و بر سر اختلافات جناحی با بنده کینه دارند این مطلب را به‌طور حساب‌شده منتشر کردند که من با سرمایه‌داران ارتباط دارم و وزه و بند می‌کنم و سایر رسانه‌ها نیز این مطلب را بازتشر دادند. این ادعا بدون منطق و دلیل مطرح شده است که من اقوام خودم را معرفی کرده‌ام. او از اقوام بنده نبود من در استان تهران تاکنون هیچ کدام از اقوام خود را به کار نگرفته‌ام و شاید تنها نماینده‌ای باشم که هیچ‌یک از اقوام خود را در هیچ کدام از شهرهای تهران به کار نگرفته‌ام.

آیا امینی فارغ از مدارح علمی، تجربه اجرایی داشت که او را پیشنهاد دادید؟

همه نیروهای معرفی شده توسط ما هم بر منطقه مسلط بودند و هم توانایی مدیریتی داشتند. آیا فردی که سابقه معاونت سردار وحیدی را داشته و بومی است را نمی‌شود دارای سابقه اجرایی دانست؟ فردی مثل قاطمی امین، وزیر فعلی صمت زیرنظر او پرورش یافت.

اگر امینی به‌عنوان فرماندار انتخاب و دچار سوءعملکرد می‌شد آیا شما می‌توانستید به این سوءعملکرد معترض شوید، یا توجه به اینکه خودتان او را معرفی کرده‌بودید؟

اگر و اما بحث دیگری است. ما که در جایگاه خدا قرار نداریم. هر فردی که منصوب می‌شود معصوم نیست. ما نمی‌توانیم بگوییم تا به الآن هرکس به مسئولیتی منصوب شده صدردصد موفق عمل کرده است.

سیاست

اصرار برخی نماینده‌ها در تعیین مدیران دولتی شأن نظارتی بهارستان را مخدوش می‌کند

دخالت در انتصابات؛ خلاف استقلال مجلس

کند نا کارآمدی وی و اعلام علنی این ناکارآمدی برای نماینده مجلس نیز هزینه‌زا خواهد بود، به همین دلیل در بسیاری از موارد نمایندگان در نظارت بر مدیران تحت حمایت خود با اغماض بیشتری نسبت به سایر مدیران عمل می‌کنند.

ساده‌نگاری در مواجهه با وظایف نمایندگی مجلس

خلأهای قانونی و گاه ساختاری در نظام حقوقی کشورمان باعث می‌شود ما در تمامی ادوار مجالس شورای اسلامی شاهد سهم‌خواهی نمایندگان از وزرا و مدیران دولت مستقر باشیم. در این خلأقانونی نمایندگان مجلس با انگیزه‌های شخصی وباهدف رای‌آوری در دوره‌های بعدی انتخابات درطول دوران مسئولیت خود تلاش دارند تا حد امکان با استفاده از ابزار قدرت خود چهره‌های نزدیک به خویش را در پست‌های مهم مدیریتی حوزه

مصطفی طاهری، عضو هیات نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

نماینده نباید تعیین کند که چه گزینه‌ای مسئولیت داشته‌باشد

می‌زند: «نماینده نباید بگوید فلان مدیر وظیفه‌اش این است که به فلان روستا آب برساند و چون این امر محقق نشده من نظارت شدیدتری اعمال می‌کنم. بلکه نماینده باید خود را در جایگاه مسئول قرار دهد و دقیق بررسی کند که آیا واقعا امکان برآورده کردن یک مطالبه بوده است یا نه و نظارت نباید خیلی خشک و نتیجه‌گرا صورت گیرد بلکه باید با دینظر گرفتن چهارچوب‌ها باشد، خارج از این چهارچوب‌ها هرکسی ورود کند اولین آسیب را به خودش زده است.»
عضو هیات‌نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس در پاسخ به این سوال که آیا هیات‌نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس برنامه‌ای برای برخورد بانمایندگانی که وارد شئون اجرایی می‌شوند دارد، گفت: «مواردی بوده است که اگر نماینده‌ای به طرز شدیدی چنین رفتارهایی داشته و در هر مورد اجرایی در حوزه انتخابیه خود قصد اعمال نظر داشته است در هیات‌نظارت بر رفتار نمایندگان مورد بررسی قرار گرفته است و اگر شکایتی نیز در این زمینه وجود داشته باشد مورد بررسی قرار می‌گیرد اما ابزاری وجود ندارد که هیات‌نظارت بتواند روی همه نمایندگان و اعمال نظرهای آنها تسلط داشته‌باشد.»
او البته در مورد ورود هیات‌نظارت به ماجرای اعمال نظرها، سبقت حرکت دولت را کند می‌کند. جلالی، از نمایندگان است که در چند مدت گذشته، از مخالفان ابقای علی زینی‌وند به‌عنوان استاندار کرمان توسط هیات‌وزیران شناخته می‌شود. او این انتخاب توسط دولت سیزدهم را تحت‌تاثیر اعمال نظر و دخالت نمایندگان می‌داند و با اشاره به اینکه وی در آبان سال ۹۹ و توسط دولت قبل به‌عنوان استاندار کرمان انتخاب شد و معتقد به باورهای مسئولان دولت روحانی است، همکاری او با دولت فعلی را ممکن نمی‌داند و اعتقاد دارد تفکرات استاندار ابقاشده، با شعارها و باورهای دولت در تعارض است.

همه اینها نشان از آن دارد که حسین جلالی، عضو مجمع نمایندگان استان کرمان، با وجود اینکه از مخالفان دخالت نمایندگان در عزل و نصب‌ها در دولت است اما با تصمیم اخیر دولت سیزدهم درباره استاندار کرمان نیز موافق نیست و باور دارد این‌گونه انتصاب‌ها توسط دولت با مشکلاتی در ادامه راه همراه خواهد بود. جلالی در ابتدای گفت‌وگویش با «فرهیختگان»، ارجاعی به بیانات رهبری در دیدار نمایندگان با ایشسان در ابتدای کار مجلس یازدهم می‌دهد و بسر لزوم پرهیز نمایندگان از ورود به کار اجرایی تأکید می‌کند. او در این‌باره به «فرهیختگان» گفت: «رهبر معظم انقلاب در دیداری که در شروع مجلس با نمایندگان داشتند، پس از اینکه تعریف‌هایی از مجلس یازدهم کردند که جوان، انقلابی و مردمی است، فرمودند تا آسیب‌هایی که متوجه این مجلس خواهد بود. یکی از آسیب‌ها، دخالت نمایندگان در عزل و نصب‌هاست. مجلس، قوه مقننه است؛ یعنی شأن مجلس، قانونگذاری و نظارت است. ورود به اجراییات و دخالت در آن، باعث می‌شود کارها کند پیش رود و خدای نا کرده ممکن است با مفاسدی همراه باشد.»
او برای توضیح بیشتر درباره احتمال ایجاد فساد در این‌باره گفت: «متأسفانه برخی وقت‌ها ممکن است در این دخالت‌ها منافع افراد در نظر گرفته نشود. بنابراین، به نظر می‌رسد دخالت در عزل و نصب‌ای قوه مجریه از سوی اعضای قوه مقننه، به صلاحت مجلس شورای اسلامی نیست.»
او همچنین درباره تعدد اعمال نظرها و دخالت‌ها از نسوی نمایندگان مجلس در عزل و نصب‌های مسئولان دولتی گفت: «متأسفانه این مساله از سال‌ها قبل به یک رویه غلط تبدیل شده است که نمونه آن را در دولت‌های قبل شاهد بوده‌ایم. آن رویه غلط این است که نمایندگان مجلس، در عزل و نصب مسئولان، فرماندار، بخشدار، شهردار و مسئولان اجرایی حوزه انتخابیه دخالت می‌کردند. یک زمان اظهارنظر درباره عزل و نصب‌ها در مقام مشورت است که مشکلی وجود ندارد و به مسئولان مربوطه انتقال می‌کنند و مشاوره‌شان را با آنان مطرح می‌کنند. یک زمان هم در مقام پیشنهاد است که بر فرض مثال مسئولان دولتی از آنها پیشنهاد می‌خواهند که در آن صورت هم با پیشنهاد ایشسان به دولت کمک می‌کنند. اما اینکه بر سر مواردی مخالفت یا اجزاتی پیش بیاید که دولت موردنظر منصوب شود و دولت هم تحت‌فشار قرار بگیرد، غلط است. از همین جهت، نمایندگان تا جایی که حس نکنند مفاسد و ضرری متوجه کشور نخواهد بود، نباید دخالت کنند. مگر اینکه جایی مساله نفوذ باشد که مساله مهمی است و اینجا اگر نماینده‌ای خبری دارد، باید آن خبر یا خبرها را به اطلاع مسئولان دولتی برساند و اگر لازم

شنبه ۴ دی ۱۴۰۰ شماره ۲۴۹۲

۲

برای پاسخگویی به افکار عمومی و متذکران حوزه انتخابیه‌شان سعی کند تا حد امکان با دخالت بر انتصابات کسانی را بر سر کار بیاورد که بیشترین همسویی را بنمایندند در زمینه پاسخگویی به مطالبات مردمی و حل مشکلات شهری داشته باشند. نتیجه این فرآیند معیوب درزهیات در برخی موارد منتهی به تصمیمات غلط ازسوی مدیرانی می‌شود که در بازه زمانی خاص متناسب با خواست‌های مردم منطقه اولویت‌های محلی رایه اولویت‌های ملی ترجیح داده‌اند؛ مانندتصمیمی که دهه‌های قبل برخی مسئولان شهری با همراهی نمایندگان مجلس مبنی بر احداث صنایع آب‌بر در دل شهرهای کویری ایران گرفته‌اند، تصمیمی که در بازه زمانی خودش با همراهی و موافقت مردم گرفته شد، اما تبعات منفی آن در خشکسالی استان سال‌ها بعد اثر خودش را نشان داد.

جمع‌بندی

دخالت در انتصابات دولتی توسط نمایندگان مجلس مانند موضوع اخیر انتخاب فرماندار رباط کریم درحالی‌رخ می‌دهد که پیش از این خردنامه امسال رهبر انقلاب در دیدار با نمایندگان مجلس یازدهم آنها را از دخالت در انتخاب استانداران، فرمانداران و مسائل اجرایی برحذر داشته بودند. علاوه‌بر تأکید رهبر معظم انقلاب، تجربه تاریخی نیز نشان می‌دهد دخالت مجلس در انتخاب مدیران دولتی سبب ایجاد اختلال در نظام حکمرانی کشور و ناکارآمدی دستگاه‌های اجرایی و نظارتی می‌شود. به‌نظر می‌رسد در شرایط کنونی برای حل ریشه‌ای این چالش مهم‌ترین راهکار بازنگری در قانون و سازوکارهای انتخاباتی به‌منظور افزایش شفافیت و نظارت بر رفتار نمایندگان است؛ بازنگری‌ای که باید با تقویت نهاد‌های مدنی و پارلمان‌های محلی نیز همراه باشد، زیرا در سایه این تقویت بسیاری از وظایفی که امروز در شهرهای کوچک توسط نمایندگان انجام می‌شود، به این نهاد‌ها منتقل خواهد شد، درنتیجه چنین انتقالی نمایندگان مجلس نیز با وسعت دید بیشتری نسبت به مسائل خواهد اندیشید و در تصمیمات‌شان نظام مسائل کشوری اولویت بیشتری نسبت‌به نظام مسائل مقطعی حوزه انتخابیه‌شان که در تعارض با منافع ملی است، خواهد داشت.

حسین جلالی، عضو مجمع نمایندگان استان کرمان در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

اعمال نظر نمایندگان در عزل و نصب‌های دولتی از سال‌ها قبل به روبه تبدیل شده است

است عواقب آن را هشدار دهد.»

جلالی که از مخالفان جدی ابقای علی زینی‌وند استاندار کرمان توسط دولت شناخته می‌شود، درباره نقش مجمع‌های نمایندگان استان‌هایی چون کرمانشاه و کرمان در انتصاب استاندارها توسط هیات‌وزیران دولت سیزدهم گفت: «درباره کرمانشاه در جریان اخبار مربوط به استاندار نسیتم ولی درباره کرمان باید گفت درباره زینی‌وند، دو مساله مطرح است؛ یک نکته آن است که نمی‌شود از لحاظ فکری با دولت ناهماهنگ بود ولی از لحاظ رفتاری ادعا کنیم هماهنگی وجود دارد. این انشقاق شخصیتی پیش می‌آورد. ما قطعاً نمی‌توانیم خلاف باورها و اعتقادات خودمان رفتار کنیم. مصاحبه‌ای از خود زینی‌وند موجود است که در دولت قبل انجام شده.»
او در آن گفت‌وگو گفته بود باید کسی مسئولیت داشته باشد که در باور و مبانی فکری با دولت هماهنگ باشد. بنابراین با توجه به این که مبانی فکری زینی‌وند که وفادار به اصلاح‌طلبان شناخته می‌شود و خود را با آنان همسو معرفی کرده و با آنها مشورت می‌کند، طبیعی است نمی‌تواند با دولتی که این رویکرد را ندارد کار کند. البته تازی می‌خواهیم چون دولت تغییر کرده است او هم «باید» تغییر کند، مبانی درستی نیست. مساله این است که او در هر صورت به مبانی‌ای پایبند است که جریان مخالف رئیس‌جمهور به آن مبانی باور دارند. اگر همراهی او با آن جریان‌ات به نیکی، دو سال خلاصه می‌شد، باز تفاوت داشت ولی وی نزدیک به ۳۰ سال به این باورها اعتقاد داشته است. برخی معتقدند ما از اشخاص صرفا کار می‌خواهیم. همین که شخص کار کند برای ما کافی است. کاری نداریم اعتقادات گزینه موردنظر چیست. مواضع سیاسی او چیست و مشاوران وی چه افرادی هستند. ما کار می‌خواهیم. در جواب این اشخاص باید گفت اگر صرفا کار می‌خواهیم که کاری به نگاه آن شخص درباره انقلاب و مواضع نظام و قوانین نداریم که می‌شود همان چیزی که زمان پیش از انقلاب عده‌ای به آن باور داشتند. آمریکایی‌ها بیایند برای ما کار کنند و ما را به آن اهدافی که شاه هم به آن باور داشت و آن را مدنظر داشت، برسانند. برای شما کار می‌کردند ولی اعتقادات شما را باور نداشتند. دولت باید به این مساله توجه کند. ما در این سال‌ها از نفوذ آسیب زیادی دیده‌ایم. کرمان شهری است که پایگاه کارگزاران سازندگی است و اگر بنا باشد نرخ تسبیح افرادی با این باور همچنان حفظ شود، جریان‌ات انقلابی سرخورده و مأیوس خواهند شد. از او علاقه‌مندان و دبلیستگان به هادشمی‌فلسفنجانی است و نمی‌توانند خود را از آن جریان جدا بدانند. چطور می‌خواهد در دولت آقای رئیسی که شعارش، مواضعش، باورهایش و حرکتش با طیف کارگزاران سازندگی همخوانی ندارد، کار کند؟ نمی‌توانیم بگوییم حالا ما شخصی را اجازه‌ای می‌آوریم و کار را جلو می‌بریم. مگر قحط‌الرجال است؟ الحمدلله رجال کارآمد و توانمند وجود دارند. در این‌باره بیش از ۱۰ نفر افراد بومی و غیربومی به وحدی معرفی شده‌اند. چه اصراری دارند که استاندار نباید تغییر کند. او موردتأيید جهانبختی و نوخت است و همچنین سه مرتبه توسط شورای نگهبان ردصلاحیت شده است. پس نمی‌توان مسئولیت استانداری دولت مردمی و انقلابی را به شخصی سپرد که پیش از این توسط شورای نگهبان رد صلاحیت شده است.»

جلالی در پایان گفت: «نمایندگان نباید در عزل و نصب‌های دولت دخالت کنند. اگر نگرانی‌ای از تحرکات جریان نفوذ دارند پیشنهادهایشان را تذکر بدهند، اما اینکه بر انتخاب گزینه مدنظرشان توسط دولت پافشاری کنند درست نیست. دست دولت باید در این مساله باز باشد.»